

کاهش تولید نفت اوپک پلاس؛ آیا عربستان سعودی و امارات در حال سنجش محدوده‌های یک نظم نوین جهانی هستند؟

و روابط آمریکا (شورای همکاری خلیج فارس^۲ و غرب)، شورای همکاری خلیج فارس به مراتب بزرگ‌تر است. این تصمیم به بی‌اعتمادی میان این اقتصادهای بزرگ در موضوع سیاست، انرژی افزوده و انعطاف‌پذیری در برابر مسائل قریب‌الوقوع حول محور ذخایر سوخت روسیه و مسائل بلندمدت‌تر درباره انتقال و سرمایه‌گذاری در انرژی را کاهش می‌دهد. فراتر از خود کاهش تولید، جوی سیاسی و ژئوپلیتیک وجود دارد که این اعلام را احاطه کرده و شکنندگی و بی‌ثباتی روزافزون بازار قبل از تحریم برنامه‌ریزی شده اتحادیه اروپا و سقف قیمتی گروه جی ۷^۳ ضد نفت روسیه را برجسته می‌کند.

رکود تقاضا

علی‌رغم اینکه وزرای نفت عضو اوپک پلاس و آمریکا برای تمرکز بر ماهیت «فنی» این تصمیم تلاش کردند، اما اقدام ناچیزی برای تنش‌زدایی صورت دادند، بدین معنا که دلایل اقتصادی و تجاری برای کاهش تولید، از جمله رکود تقاضا در سرتاسر جهان، در بحبوحه دریایی از اتهامات متقابل و

راشل زیمبا پزوهشگر موسسه میدل ایست آی در یادداشتی - که در ۷ اکتبر ۲۰۲۲ منتشر شد - بیان می‌کند که کاهش تولید نفت اوپک، باعث خواهد شد که فشارهای سیاسی و ژئوپولیتیک بر روی کشورهای اتخاذ‌کننده این تصمیم بیشتر شود.

در روز ۵ اکتبر، اعضای سازمان اوپک پلاس^۱، برنامه کاهش تولید نفت به میزان ۲ میلیون بشکه را اعلام کرد که از ماه نوامبر، آغاز خواهد شد. این، اولین کاهش قابل توجه پس از سال ۲۰۲۰ به حساب می‌آید. با کاهش عملی کمتر از نصف این عدد، بازار نفت این برنامه را نادیده گرفته و کمی تقویت شد. تأثیر حقیقی کاهش تولید بر بازار، کمتر از میزان کاهش بوده که اعلام شده است. با توجه به اینکه بسیاری از اعضای گروه، رقم هدف تولید خود را محقق نکرده‌اند، شبکه کاهش تولید، احتمالاً بین ۶۰۰۰۰۰ و ۹۰۰۰۰۰ بشکه در روز خواهد بود؛ رقمی که با توجه به روندهای اخیر، قابل چشم‌پوشی نبوده است اما به اندازه تیتیر خبر نیز گسترده نیست. به هر حال تأثیر کاهش تولید بر سیاست‌های انرژی

2. GCC

3. G7

1. Opec+

نگرانی‌ها از آینده گم شده‌اند. در سمت تقاضا، کاهش تولید از سوی اوپک پلاس، منعکس‌کننده نگرانی‌ها از رکود تقاضای جهانی به‌ویژه از طرف چین است که همچنان به دلیل محدودیت‌های ناشی از همه‌گیری کرونا، رکود تقاضا از سوی مصرف‌کننده و وضعیت اسفناک بازار املاک، در تنگنا قرار دارد. اشاره به این کاهش تا پایان سال ۲۰۲۳، حاکی از یک برگشت بزرگ از دیدگاه پیشین اوپک است، مبنی بر اینکه تقاضای شدید، موجب تقویت تقاضا برای نفت اوپک در سال آینده خواهد شد. بخش اعظمی از ناامیدی، از چین نشئت می‌گیرد، جایی که سیاست‌های کووید صفر، همچنان تقاضا و پویایی داخلی را سرکوب کرده و اوضاع اسف‌بار بازار املاک بخش‌های دیگر، تقاضای داخلی را محدود می‌سازد.

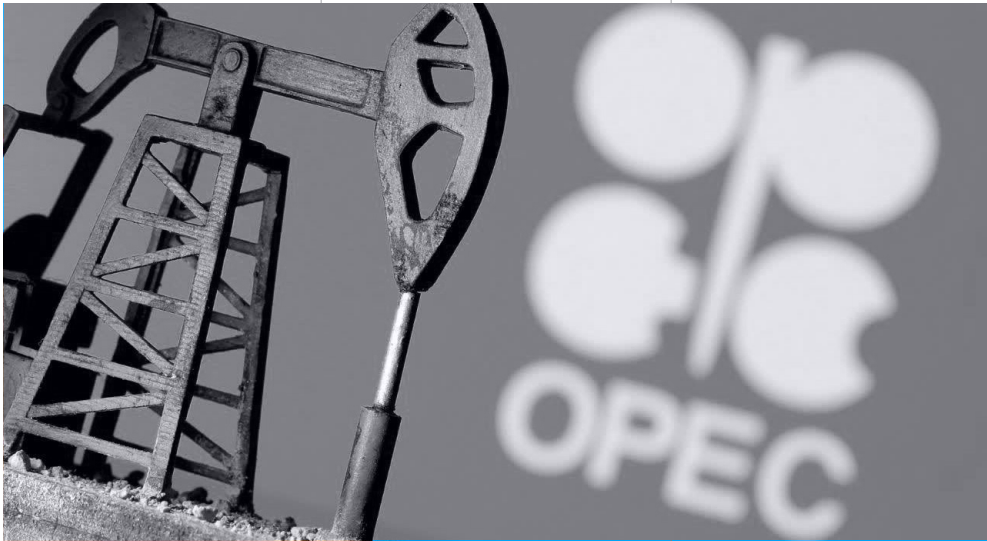
با توجه به نابود شدن بخشی از تقاضا برای نفت در تابستان امسال، حدی از کاهش تولید، منعکس‌کننده مبانی کشورها است، حتی اگر قیمت‌ها، بسیار از حداقل خود فاصله داشته باشند. تولیدکنندگان نفت بخشی از تقصیر را به گردن بخش‌های دیگر مجموعه

انرژی می‌اندازند، از جمله رشد شدید قیمت گاز طبیعی که رکود جهانی در سمت تقاضا را تشدید می‌کند. وادار شدن بانک‌های مرکزی برای افزایش قیمت تدافعی، از جمله در اقتصادهای توسعه‌یافته، این خطر را به دنبال دارد که رکود جهانی، گسترده‌تر شده و همچنین، به تقاضا برای نفت آسیب بزند. در مجموع، آن‌ها همچنان قیمت‌های بالاتر برای حجم کمتر را ترجیح می‌دهند، به‌ویژه با توجه به اینکه بسیاری از کشورها، فاقد انعطاف لازم برای افزایش هستند. آن‌ها که با کاهش احتمالی درآمدهای نفتی پس از یک شروع خوب در سال ۲۰۲۲ مواجه بودند، به سمت اولویت‌بخشی به قیمت‌های بالاتر به ازای هربشکه، در مقابل سهم بازار متمایل شدند.

حفظ روسیه

به نظر می‌رسد که این استدلال - که قیمت بالاتر موجب سرمایه‌گذاری بیشتر در کشورهای اوپک پلاس می‌شود - چندان واقع‌بینانه نیست، با توجه به اینکه مسائل حول محور افزایش ذخایر صرفاً اقتصادی نیستند. آن‌ها شامل مسائل داخلی چند کشور تولیدکننده و همچنین، افزایش تقاضای داخلی در آفریقا

می‌شوند. برخی از اعضای اوپک پلاس، به‌ویژه امارات متحده عربی، ظرفیت‌های خود را افزایش داده‌اند که مازاد بر تولید در شرایط خوبی باقی خواهد ماند و برخی کشورهای غیر عضو در اوپک، مانند آمریکا نیز در حال افزایش ذخایر خود هستند، زیرا استدلال‌های تجاری چنین چیزی را لازم می‌آورند که البته برای گاز طبیعی، بیشتر الزام‌آور هستند. برگزاری این نشست، باعث تقویت اولویت سران اوپک شد، به‌ویژه کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس، مبنی بر حفظ روسیه در گروه به جای اخراج آن - که احتمالاً به‌عنوان خراب‌کننده بازی عمل می‌کند - این مسئله، منعکس‌کننده درس‌هایی است که در بحران مالی آسیا و جهان یاد گرفتیم، آن‌هم مبنی بر اینکه باید تولیدکنندگان اصلی را در صحنه نگه داریم. به علاوه، آن‌ها عدم تمایل خود را برای تسهیل تلاش گروه جی ۷، در جهت از رده خارج کردن نفت روسیه اعلام کردند. برخلاف کشورهای کوچک‌تر مانند ایران و ونزوئلا، ظرفیت موجود در جهان، به مراتب کمتر از میزان

امارات به عنوان یک منطقه ترابری است. برای هند و ترکیه، تجارت با روسیه، افزایش داشته است. بیشتر این تجارت، همچنان قانونی اما دشوار است و این کشورها با فشارهای بیشتری برای پایبندی به فرآیندهای نظارت صادراتی روبه گسترش جی ۷، مواجه خواهند شد.

روابط با آمریکا

کارتل تولیدکنندگان نفت، علاقه کمی به تسهیل ایجاد یک ابزار خریدار محور برای تنظیم قیمت‌ها دارند، به ویژه آن موردی که می‌تواند برای سایر اهداف ژئوپلیتیک نیز به کار رود. به علاوه، آن‌ها نگران تردیدها

این‌ها یکی از چند اقتصادی هستند که به دنبال حفظ روابط خود با روسیه و همچنین، آمریکا بوده و تمایل دارند، چراغ خاموش حرکت نمایند و در جریان‌های تجاری و مالی - که مستقیماً ناقض تحریم‌های آمریکا نیست - مشارکت کنند، اما این، کاری خطرناک بوده و ممکن است موجب اعمال محدودیت‌ها در آینده برای آن‌ها شود. این اقدام، شامل تصمیم برای ادامه سرمایه‌گذاری و همچنین، تجارت مشترک در روسیه به جای خروج از آن است؛ علی‌رغم آنکه شریک شدن در جنگ این کشور نیز قلمداد می‌شود. همچنین، نمونه دیگر این اقدام، افزایش نقش

کافی برای جایگزین کردن حجم قابل توجه نفتی است که از سوی روسیه تأمین می‌شود. تحریم‌های ادامه‌دار بر این دو کشور نیز نگران‌کننده است. درحالی‌که حجم اضافی، اکنون چندان مورد استقبال قرار نمی‌گیرد، اما استفاده مستمر غرب از تحریم‌ها برای محدود ساختن تأمین انرژی، همچنان یک دغدغه برای تولیدکنندگان، باقی مانده است. درحالی‌که به نظر ادعاها مبنی بر اینکه عربستان و امارات و همچنین، بقیه اعضای اوپک پلاس نسبت به روسیه غرض ورز هستند، گزافه‌گویی می‌آید، اما روشن است که آن‌ها، از این‌گونه ادعاها احتراز نمی‌کنند.

نسبت به آغاز مجموعه‌ای از قوانین جدید نظارتی هستند که ممکن است، باعث تحمیل هزینه‌های اضافی به بازار شود. رویکرد گروه جی ۷ در قبال سقف قیمت بر سلطه کنونی در بیمه و سایر خدمات برای تجارت نفت، فشار وارد می‌آورد. بازیگران جدید، احتمالاً وارد میدان خواهند شد تا حداقل برخی از این خدمات بیمه‌ای را فراهم سازند. اعضای اوپک پلاس دارای ظرفیت تولید، علی‌رغم بی‌اعتمادی که به سقف قیمتی دارند، بیشتر احتمال می‌رود که به دنبال بهره‌برداری از واسطه‌گری و معامله‌گری باشند، به‌گونه‌ای که سوخت را با تخفیف از روسیه خریده و سایر کالاها را در بازارهای جهانی به قیمت‌های بالاتر می‌فروشند. با وجود این، توان و ظرفیت یک مکانیزم رسمی، همچنان به عنوان یک نگرانی باقی می‌ماند.

در هر حال، این تصمیم تنها برخی از شکایت‌ها و اختلاف‌نظرها را - که مدتی است، ایجاد شده‌اند - نمایان می‌کند. بسیاری از اعضای اوپک پلاس، به ویژه اعضای شورای همکاری خلیج فارس، این حس خود را صحیح می‌دانند

که اهداف انتقال امارات و آمریکا در حوزه انرژی به سرمایه‌گذاری کمتر از میزان لازم در این عرصه منجر می‌شود. آن‌ها همچنین، نگران قدرت استفاده از ذخایر استراتژیک نفت^۱ بوده و تمایل بیشتری برای حفظ نوعی همسویی کمتر آشکار با غرب دارند. هم‌زمان، ایالات متحده همچنان انتظار دارد که روابط امنیتی به معنای حمایت با اهداف سیاست اقتصادی و خارجی باشد، اما این نوع رابطه، احتمالاً وخیم‌تر خواهد شده و در حوزه‌های دربردارنده منافع واقعی مشترک، بیشتر متقابل خواهد بود.

اشاره‌های واشنگتن به شکل‌دهی دوباره روابط، تنها موجب افزایش مجادلات درباره فروش تسلیحات خواهد شد که با استفاده از ابزارهای ضد اعتمادسازی نسبت به اوپک و سیاست‌های منطقه‌ای، پیش برده می‌شود. با وجود این، بعید است که شاهد اقدامات اصلاحی مهمی باشیم، زیرا آمریکا، اولویت تلاش‌های خود را معطوف به تضعیف دولت روسیه و توان نظامی آن کرده است تا

بدین وسیله، منازعه در اوکراین را متوقف سازد و به‌علاوه، بر رقابت با چین نیز تمرکز دارد. با اینکه شورای همکاری خلیج فارس و هم‌تایان آن در آسیای غربی به شکلی روزافزون در تلاش‌اند تا در جهانی که دیگر تک‌قطبی نیست، راه خود را بیابند، اما این محدوده‌ها را نیز امتحان می‌کنند. تولیدکنندگان انرژی که عضو اوپک نیستند، مانند قطر نیز ممکن است که جایگاه خود را ارتقاء یافته ببینند، حتی با اینکه آن‌ها نیز به دنبال بهترین فرصت برای توسعه زمینه‌های انرژی هستند. این روندها، احتمالاً به بی‌ثباتی نه تنها بازارهای نفت، بلکه حوزه ژئوپلیتیک، دامن زده و باعث افزایش خطر استفاده از ابزارهای ناکارآمد مانند تحریم‌های ثانویه خواهد شد.

منبع: <https://www.middleeasteye.net/opinion/saudi-arabia-uae-opec-oil-cut-limits-testing-new-world-are>

نویسنده: راشل زیмба^۲
مترجم: هادی قربانیار